

ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

2 OCTOBER, 2010 | CREATED USING FIVEFILTERS.ORG

Αγωνίζομαι για μια ιδέα...

Sep 20, 2010 12:56AM

*“Όσοι το χάλκεον χέρι
βαρύ του φόβου αισθάνονται,
ζυγόν δουλείας ας έχωσι
θέλει αρετήν και τόλμην
η ελευθερία.”*
Αυδρέας Κάλβος

Αγωνίζομαι για μια ιδέα που λέγεται Πατρίδα

Ιωάννης Παναγάκος

Μέσα στον ορυμαγδό της αλλαγής του κόσμου και τον πόνο ψυχής του σήμερα που χάνει, σαν άμμο μέσα από τα δάχτυλά του, τις αξίες του χθες, έρχονται στιγμές, που μου λεν κάποιιο φίλοι: «Τί αγωνίζεσαι, άνθρωπε! Δεν καταλαβαίνεις ότι το ποτάμι μας είναι στραβό, ότι είναι ο φταίχτης, αυτό που έχει στραβές όχθες, και, σα λαός, πρέπει να πληρώσουμε! Να πληρώσουμε, γιατί ο ρους μας, ρεμπελεύοντας στα “ρόζνοα”, “ρόζπνοα” και “ροζοφανή” ρεζιλέματα των “realities”, “ρουτί-νιασε τη ρουτίνα του στο ραχατλίδικο ραγιαδισμό και στον παχυδερμιαίο ωχαδερφισμό· στο ρυπα-ρό ρασιοναλιστικό ρεαλισμό, αλλά κι ακόμα, στην ρεπιασμένη και ρηξοθέμιδα ρουσφετολογία, στις χρηματικές ή χρηματιστηριακές ραδιουργίες, ρεμούλες και ρεγάλα, ως και στην αλλαξορα-χιαία τρυφηλότητα”!

Εξάλλου, στη διακυβέρνηση των πέντε ηπειρών τα ατομικά δικαιώματα δε μετράνε, αφού, σαν αποστήματα τα σπάνε, ενώ και τα εθνικά θέματα δε χωρούν κι ούτε χωράνε ως έχουν, αλλά, ως “ομελέτα”, τα μαγειρεύουν κατά τις ορέξεις τους! Δεν βλέπεις ότι η υπόθεση είναι χαμένη! Η πα-γκόσμια διακυβέρνηση είναι εδώ και δεν αστειεύεται. Δεν σου το δείχνει, ξεκάθαρα, το ξεθάρρεμα των μουγκρητών των υποχθόνιων οντοτήτων! Τί θέλεις τώρα; καμιά εξορία στην ιστορία τα περί-χωρα; ή σε κάποιο σκαρί Αιγαίοπελαγίτικο, όπου το Ελληνικό σου διαβατήριό δε θα έχει, πλέον, καμιά ισχύ! Δεν το βλέπεις ότι θα βγεις ζημιωμένος; Γιατί “δεν κάθεσαι ... στ’ αυγά σου”! Και εν τέλει, γιατί αγωνίζεσαι! Ποιός είναι ο λόγος»!

Απαντώ, λοιπόν, και λέω...

Παίρνω την άδεια από τον ουρανό της καρδιάς μου, και με τη αξίνα του πνεύματος, σκαλίζω διασαλπίζοντας την ΑΛΗΘΗ αλήθεια στους τόμους των σαλπισμάτων των αιώνων, με τούτα τα, εντελέχεια έχοντα, και εκ Θεού, αείποτε, εκπορευόμενα και εντελλόμενα ρήματα:

Ακόμα κι αν των αιώνων, ο μεγαλύτερος φταίχτης, ήμουν! Ακόμα κι αν δε στάθηκα πάντοτε, στο ύψος του υψηλού προορισμού μου. Κι αν εθελουφλούσα στο κατρακύλημα του σκάφους μου, ακόμα και τότε. Κι αν, ακόμα, ναρκώθηκα από συβαρίτικους επίπλαστους παραδείσους. Κι αν έβλαψα τον εαυτό μου, ιδιοχειρώς. Ακόμα και τότε: Θέλω, ως εννοιόσημος και ενδόκαρπος λαός, αυτεξούσιος να είμαι! να μη με ορίζουν άλλοι!

Δικαιούμαι να έχω και να εφαρμόζω, απαρέγκλιτα, το Σύνταγμά μου. Αυτό που έφτιαξα με α-γάπη, ιδρώτα, πόνο και αίμα, μέσα από τις προαιωνίως αιώνιες παρακαταθήκες των προγόνων μου· από την αυτοθυσία του τιτάνα Προμηθέα και των ημίθεων Ορφέα και Ηρακλή· από τη σύλληψη και εφαρμογή των πανανθρώπινων οραματισμών των πολιτών, πρώτα, και πολιτικών, ύστερα, Σό-λωνα και Λυκούργου, Κλεισθένη και Περικλή· από τις ένθεες θεωρήσεις, της ψυχής και του σύ-μπαντος κόσμου, των φιλόσοφων Πυθαγόρα και Ηράκλειτου, Σωκράτη, Πλάτωνα και Αριστοτέλη, και από τα υψηλόθωρα δημιουργήματα τόνων άλλων, πανυφήλιου ακτινοβολίας προσωπικοτήτων, ων ουκ έστι αριθμός, μέχρι τους αστερισμούς των κοινοτήτων των Αμπελακίων και της Χάρτας και του Θούριου του Ρήγα, το ελπίδοχρω, ανθρωπογενές και φιλόανθρωπο, πρώτο Σύνταγμα της Επι-δαύρου, τα αγνά και λαμπερά, διαχρονικώς, ήθη, έθιμα και παραδόσεις του τόπου αυτού, κι ακό-μα, τους άχραντους πόθους του Έλληνα, όπως αυτοί αναβρύζουν από τα δημοτικά τραγούδια του, και τους αμέτρητους πηγαίους αγώνες του απλού λαού, για αγάπη και δημοκρατία, για δικαιοσύνη, για ελευθερία, ανεξαρτησία, μέσα από το σεβασμό κάθε υπόστασης.

Επιπλέον, δεν απεγκλιμάτισα κανένα περιβάλλον, τουλάχιστον συνειδητά, και δεν εγκλημάτησα κατ’ ουδενός, πολύ δε περισσότερο, δεν δημιούργησα με βόμβες, εκατόμβες θυμάτων αθών, είτε παγκόσμιες συρράξεις, προκαλώντας, είτε αναλαμβάνοντας καθήκοντα παγκόσμιου αστυνόμου ή τρομοκράτη. Κι ακόμα, ουδέποτε έχτισα οποιοδήποτε κοσμοφόνου ή ρεβανσιστικό ράιχ.

Κι αν, διψασμένο ποτάμι εγώ, χρωστώ σε κάποιους, υλικές ασημαντότητες, οι πιστωτές μου, αυτές οι ορφνότερες ορδές κυνηγών υποψήφιων θυμάτων, δεν είναι λιγότερο άμοιροι ευθυνών από μένα!

Έπειτα, δε ζήμιωσα κανένα, περισσότερο, απ’ ό,τι, η συναλλαγή μαζί του, ζήμιωσε και πλήγωσε βάνουσα τα μύχια μου και κάθε προοπτική αληθούς προόδου του έρμου αυτού τόπου! Ούτε, φυσικ-κά, το αγνάντι θεατό χρέος μου είναι το πραγματικώς υπάρχον, αυτό που θα είχα την υποχρέωση να πληρώσω, αν οι ερπετόκυνες των παγκόσμιων αρχόντων δεν έδειχναν με τα ιοβόλα τους δήγ-ματά το γνωστό σενάριο! Και, πάντως, δε θα υπήρχε αυτή η ανάγκη και δε θα υπέκυπτα ως κρά-τος, αν, ως κράτος, δεν τελούσα υπό ζυγόν θιάσου, πρωτοφανούς αθλιότητας, ασελγούντος επί παντός ζωτικού στοιχείου, κάθε ικμάδας, της πατρίδας μου, με προφανή, απεριφράστως, σκοπό, την εξόντωσή της· θιάσου, δωσίλογου, συναποτελούμενου εξ εκπροσώπων της παγκόσμιας κλίκας αταξίας πραγμάτων και απαξίας ιδεών, εντεταλμένων να διαφεντεύουν, με αυτή τη συνταγή, ως ε-πίσημοι κυβερνήτες μου, τον τόπο, έως την πλήρη απόθεμελίωσή του! Αυτοί, οι υποτιθέμενοι Έλ-ληνες κυβερνήτες μου (ουχ ήττον Εφιάλτες), εκλεγμένοι, δήθεν, με δημοκρατικές διαδικασίες, στην πραγματικότητα, όμως, έχοντας ωφαρπάσει την λαϊκή ψήφο με δόλια μέσα!

Όμως, υπάρχει Νέμεση! Η Θεία Αρμονία του Σύμπαντος, η οποία ως Θεία Δίκη, ως Λόγος Αγάπη - Λόγος Θεού, ως το απόλυτο Φως των αιώνων, θα επιφέρει την κάθαρση. Μέσα από τη θετική

ενέργεια και ακτινοβολία που, ως πνεύμα, πρέπει να εκπέμψω, κάνοντας πράξη τον αρχαίο χρησμό “συν Αθηνά και χείρα κίνει”. Έχει καταγραφεί, ήδη, πλειστάκις, στις αετόρραχες σελίδες της ιστορικής αξιοπρέπειας, πως “του Έλληνα ο τράχηλος ζυγόν δεν υπομένει!” Γι’ αυτό, λοιπόν, αγωνίζομαι...

Αγωνίζομαι για μια πάμφωτη ιδέα που λέγεται Πατρίδα! Να! Αυτή η ίδια μου φεγγοβολά και μου δείχνει το δρόμο. Αυτή που είν’ ο φωτοδότης, η καρδιά και η ουσία της Ευρώπης· όλων των μεγάλων, πνευματικά, πολιτειών της ανθρωπότητας· αυτή η παγκόσμια πατρίδα που λέγεται Ελλά-δα!

Είμαι κι εγώ, μια στάλα από τους πόθους της διαδρομής σου πατρίδα. Στάλα τη στάλα να φτιά-ξουμε το μεγάλο ποτάμι που θα φέρει το γαλάζιο σκάφος μας στη θάλασσα του προορισμού του! Χωρίς κλυδωνισμούς, σκαμπανεβάσματα και πσωγυρίσματα! Με όλα τα διαμαντένια στολίδια του Αιγαιοπελαγίτικου γιορτανιού σου να κοσμούν το στήθος σου με τον αγέρωχο παφλασμό του Αι-γαιογάλαζου χαμογέλιου τους. Με μια, μόνο, Μακεδονία, Ελληνίδα βυζάστρα, που μαζί με τις ομογενείς και ομογάλακτες αδερφές της, την Θράκη και την Ήπειρο, θα αποτελούν ένα ενιαίο σύ-νολο με τα υπόλοιπα κύτταρά σου· να τραγουδάν, και ν’ αντιλαλούν τα πελάγη, το αγερόχρωμο τραγούδι αυτής της γης, της Ελληνίδας γης, πατρίδα φιλημένη! ΜΑΝΑ ΠΑΤΡΙΔΑ!

Με οδηγεί το φωτοβόλο πνεύμα του Ελληνισμού· το πνεύμα αυτό που διδάξε την, μέχρι αυτο-θυσίας, ανιδιοτελή αγάπη στο σύνολο και στο συνάνθρωπο!

Με εμπνέει η ανθρωπιά αυτού του λαού που, μέσα από τη μοναδικότητα και απλότητα της μο-νάδας, ανακάλυψε, με το υψιμέλαθρο πνεύμα του, τη σύνθεση και το όλον· και από το πλήθος, την ποσότητα και τη δύναμη, με την ψυχότροφη φλόγα της αγάπης, ξεχώρισε και σεβάστηκε το άτομο, τον ανίσχυρο, τον διαφορετικό.

Με πυργώνουν οι αρχές της Ελληνικής κοινωνίας, αυτής, που έλαβε ένα σκληρό και ισχυρό και ανελέητο «εγώ» και το μετέτρεψε στο πράο, αλλά και πανίσχυρο θώρακα του «εμείς».

Αγωνίζομαι και κλαίω για τα τραύματά σου πατρίδα!

Όμως, δε θα συμπλεύσω με την άναρχη εξουσιάζουσα Αρχή. Το χατίρι στους καταπιεστές σου, δεν θα το κάνω. Όσο μπορώ θα αντισταθώ στην άρνηση και στο σκότος που σε πνίγουν, με πνί-γουν αγαπημένη. Δε θα κρίνω άλλον Συνέλληνα. Θα σεβαστώ όλες τις απόψεις. Αγαπώ όλους τους ανθρώπους· όχι, μόνο, αυτούς που, ως άνθη, ανθίζουν δίπλα μου ανθίζοντας τη μέρα μου· αλλά, ακόμα, κι αυτά τα μαραμένα λούλουδα της υψηλίου, τους άμοιρους λαθρομετανάστες, αυτούς που, άθελά τους, γίνονται το όχημα της εγκαθίδρυσης καθεστώτος ημισελήνου στον τόπο μου· του κα-θεστώτος που θα με κάνει ιθαγενή και πρόσφυγα στην πατρίδα μου!

Λατρεύω το θείο πολίτευμα που υποτίθεται ότι έχουμε - και που τόσο, τόσο μου λείπει - με κο-ρωίδα του το Σύνταγμα που κατάφωρα παραβιάζεται· μισώ δε, την κάθε μορφής τυραννία και βία. Αλλά, ίσως και γι’ αυτούς τους λόγους, κι επειδή, είναι, πλέον, φανερό ότι όλοι αυτοί οι θεατρίνοι βαρόνοι της ελιτίστικης “νομενκλατούρας” της νέας τάξης, απεργάζονται, όχι, μόνο, τον ηθικό, αλλά και τον φυσικό θάνατο της πατρίδας μου, το στίλετο στο στήθος ή στην πλάτη της, ΔΕΝ θα είμαι ζωντανός για να το δω μπηγμένο!! Αν καταφέρουν, τελικά, να έμπουν, πλησίον, για την ολοκλήρωση των σχεδίων τους, η

σημαία μου ΔΕΝ θα κυματίζει στο μπαλκόνι του σπιτιού μου για να τους υποδεχτεί, έστω μεσίστια. ΘΑ ΜΟΥ ΣΦΟΥΓΓΙΖΕΙ ΤΟ ΑΙΜΑ ΠΟΥ ΘΑ ΡΕΕΙ ΑΠ’ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΜΟΥ ΣΤΟΝ «ΤΑΝ Η ΕΠΙ ΤΑΣ» ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ!

Υ.Γ. 1. Αδερφοί μου Συνέλληνες, σας ευχαριστώ για να μηνύματα συμπαράστασης που μου στέλνετε κατά και-ρούς, γι’ αυτές τις προαιώνιες Ελληνικές σκέψεις, ιδέες, στάση ζωής. Ευχαριστώ ακόμα και όσους πατριώτες ανθυπομειδιούν ειρωνικώς, θεωρώντας τα, γραφικά όλα αυτά, αλλά, κρύβονται πίσω απ’ το δάχτυλό τους, μην τολμώντας να τα αντικρούσουν στον εαυτό τους! Χαίρομαι, γιατί θα συμφωνήσω μαζί τους, αφού, πράγματι, αν τ’ά βλεπα τα δεδομένα, μ’ αυτή την νοοτροπία, την ιδική τους, θα αντιδρούσα, κι εγώ, με τον ίδιο τρόπο. Αλλά, ας μην ξεχνάμε ότι, ακριβώς, αυτή η νοοτροπία, μας έφερε εδώ, στην τραγική κατάσταση που είμαστε τώρα. Καιρός, λοιπόν, ν’ αλλάξετε κι εσείς αδέρφια μου και να θυμηθείτε τον πραγματικό σας εαυτό, αφήνο-ντας ελεύθερο να εκφραστεί το ορμέφυτο του Έλληνα που μένει αναλλοίωτο στο διηκεές! Αυτή, την αληθινά ανυπέβλητη δύναμη, που μας έκανε τους ημίθεους της παγκόσμιας ιστορίας. Μόνο, έτσι, θα νικήσουμε!

Υ.Γ. 2. Κι εσείς, ω! εκπρόσωποι, ω! συνοδοιπόροι των καταπιεστών μου, που καγχάζετε σαδιστικά και αποκάλυπτα! Καιρός να μελετήσετε λίγο ιστορία και να αναλογιστείτε, τί θα επακολουθήσει, αν πιάσουν τόπο αυτά τα λόγια. Τότε, σίγουρα, δε θα γελάτε, αλλά θα πικροκλαίτε! κι αν, θα προλάβετε, κιόλας!

Υ.Γ. 3. Και νά ‘τος ο άνεμος της ιστορίας! Τον αφουγκράζομαι που καλπάζει στο πεπρωμένο του! Κι εμείς; Τί περιμένουμε εμείς! Για να φανούμε συνεπείς στην υπόσχεση, στον όρκο, στο χρέος!

Υ.Γ. 4. Συνέλληνες, εμπρός, ξανά, να ορθώσουμε νέες Θερμοπύλες. Και είθε, όλοι μαζί, να τις μετα-τρέψουμε σε Μαραθώνες και Σαλαμίνες! Μα αν, δεν είναι το βόλεμα του καιρού, κι οι Θερμοπύλες πέσουν, ας περιγράψουμε, για άλλη μια φορά, με το αίμα μας, αυτό που θα σημάνει, τελικά, την ανα-γέννηση του Γένους. Αυτό που οι εννέα ρίγες της Σημαίας μας συμβολίζουν. Αυτό που σηματοδοτεί και η λέξη ΕΛΛΗΝ, ως ιστορία, ως ιδέα, ως ελπίδα, ως οντότητα: «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ή ΘΑΝΑΤΟΣ»...

Κι ας γίνουμε όλοι Σαμουήλ, κι οι γειτονιές μας Κούγκι!
Κι ας γίνει ο δρόμος μας χορός, στο δρόμο του Ζαλόγγου!

Κι ας αποθάνει το εγώ, μετά των αλλοφύλων!
Για ν’ ανασάνει η Ελευθερία, στο ματωμένο χώμα!

και να αναγεννηθούμε, όπως ο Φοίνικας, που αναγεννάται από τις στάχτες του... γιατί, αληθινά ζει, μόνο, όποιος το θάνατο μπορεί να αψηφήσει...

Υ.Γ. 5. Όσοι μπορούν να σηκώσουν τη σημαία της ΑΓΑΠΗΣ και της ΑΛΗΘΕΙΑΣ, της ΔΙΚΑΙΟΣΥ-ΝΗΣ και της αληθούς ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, της ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ και της ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑΣ, και να πέσουν γι’ αυτή, ας είναι, αν πέσω πριν απ’ αυτούς, ο εκτελεστής της διαθήκης μου.

© **Ιωάννης Παναγάκος**

Ανχής (ΠΖ) ε.α. - Σ.Σ.Ε./1971

Δάσκαλος Σκακιού - Λογοτέχνης

Μέλος της Πανελλήνιας Ένωσης Λογοτεχνών

Ποιά ζωή αξίζει να ζεις και τί νόημα έχει, χωρίς λευτεριά και αξιοπρέπεια!

Λεξιλόγιο:

ρεμπελεύοντας: τεμπελιάζοντας.

ρόζνοο: διανόημα, σχετικό με «ροζ» θεάματα.

ρόζπνοο: που έχει πνοή σχετική και επηρεασμένη από «ροζ» θεάματα.

ροζοφανές: που έχει εμφάνιση σχετική με «ροζ» θεάματα.

ρασιοναλιστικός: που έχει σχέση με τον ορθολογισμό.

ρεπιασμένη: ερειπωμένη.

ρηξοθέμιδα: από το αρχαίο «ρηξόθεμις», αυτή που έχει διαρρήξει τις σχέσεις της με τη δικαιοσύνη, η παρανομία.

ρεμούλα: διαρπαγή, λεηλασία, κλεψιά, πλιάτσικο, διαγούμισμα.

ρεγάλο: δώρο, φιλοδώρημα.

αλλαξοραχιαία: αλλαξοκ...

τρυφηλότητα: η ιδιότητα του τρυφηλού, δηλαδή, αυτού που αγαπάει τις υλικές απολαύσεις ή που είναι γεμάτος από αυτές.

διασαλπίζω: κοινοποιώ, διακηρύττω, διατυμπανίζω, διαλαλώ.

εντελέχεια: η ενυπάρχουσα σε κάθε ον τάση προς την τελειότητα, η ζωτική αρχή που δίδει και δι-αμορφώνει τα όντα.

συβαρίτικος: τρυφηλός, γεμάτος αποχαύνωση.

ενυιόσημος: που έχει την αληθή έννοια του ονόματος το οποίο φέρει και όχι επίπλαστη.

ενδόκαρπος: αυτός που βγάζει καρπούς.

ρεβανιστικός: που έχει σχέση ή ανήκει στο ρεβανισμό, δηλαδή, σε πολιτική στάση που καθορίζεται από πνεύμα εκδικήσεως.

ράιχ: το γερμανικό κράτος.

ορφυόνερο: νερό ορφνό, δηλαδή σκοτεινό.

αγνάντι: απέναντι, αντίκρυ.

θεατό: που το βλέπουνε.

ερπετόκυνες: ερπετά - σκυλιά.

δήγμα: δάγκωμα, δαγκωνιά.

γιουρντάνι: περιδέραιο.

αγερόχρωμος: που έχει χρώμα αγέρα.

υψημέλαθος: που έχει οικοδομηθεί υψηλά, που κατοικεί στα ύψη.

.....

Related Posts:

- Η Επίσκεψη
- Το Ανθρωπάκι
- "Έστι μεν ουν η μνήμη ούτε αίσθησις ούτε υπόληψις"
- Ένας χαρταετός στο Μανχάτταν
- Το παράθυρο της ποίησης

Απλές σκέψεις... αυτοπροσδιορισμού

Aug 20, 2010 06:28PM

Ζούμε σε μια **εποχή της «ευκολίας»**. Έτσι θα έλεγαν οι γονείς και οι παππούδες μας. Όλα σχεδόν **αυτοματοποιημένα**. Πατάς ένα κουμπί και πλένεις ένα σωρό από ρούχα. **Χάθηκε η εποχή** που το πλύσιμο στο ρέμα ή στο ποτάμι ήταν μια **σύναξη χαράς, μια έξοδος, μια επικοινωνία**.

Το σιδέρωμα ήταν μια δύσκολη αλλά ρουτινιαρική διαδικασία. Να κάνεις κάρβουνα, να τα βάλεις στο σιδερένιο σίδερο και κάθε τόσο να το κουνάς πέρα δώθε για να διατηρούνται

αναμμένα. Δίπλα ένα τάσι νερό, όπου βουτάς το χέρι και το τινάζεις πάνω στα ρούχα για να σιδερωθούν καλύτερα. Και όλη την ώρα του σιδερώματος να τιτιβίζεις με τα παιδιά σου, με τις γειτόνισσες, να ρουφάς τα απλά νέα της γειτονιάς και της κοινωνίας γενικότερα και να λάμπεις από ηρεμία.

Τώρα αντίθετα το ηλεκτρικό σίδερο μπαίνει στην πρίζα - έχει και αυτόματο ατμό - και **σύ, εγώ**, καθισμένοι, συνήθως, μπροστά στην τηλεόραση **καταπίνουμε απορρολημάτιστα** ό,τι άχρηστο έχει να μας σερβίρει, δίπλα σε ένα βουνό από ρούχα που βιαζόμαστε να τα τελειώσουμε γιατί μας περιμένει κι αυτό και το άλλο να κάνουμε.

Πικρό το τίμημα της ευκολίας και της κούφιας εμμονής για άκρατη κατανάλωση. Ένας κύκλος αγώνα άγχους σε κάθε κύκλο που κάνει το ρολόι.

Κι οι **δυνάμεις της άμυνάς μας αδυνατούν** ολοένα καθώς νιώθουμε ότι χτίζουμε καθημερινά **«γιοφύρια της Άρτας»** που μέσα σε λίγο διάστημα γκρεμίζονται και πρέπει πάλι απ' την αρχή.

Αφήνουμε τη **χαρά μας εγκλωβισμένη στο χρόνο**, την **επικοινωνία** με τα παιδιά και τους δικούς μας **φυλακισμένη στο τικ τακ** του ρολογιού μας, που στέκει εκεί σαν κακό αφεντικό των υποχρεώσεών μας που **οικειοθελώς υιοθετήσαμε**.

Η **νίκη** στον καθημερινό αγώνα για κολαρισμένα σεντόνια, για πολύπλοκα φαγητά, για ατσαλάκωτα, ατέλειωτα ρούχα, για άψογο ντύσιμο, μαλλί, για τυπική άψυχη και άχρωμη αντιμετώπιση ανθρώπων και καταστάσεων που συμπορεύονται με τη ζωή μας, **η νίκη αυτή** πάνω στα υλικά πράγματα που τα κατακτούμε με ευκολία, έτσι νομίζουμε, η νίκη αυτή **δεν είναι ούτε δικαίωση, ούτε επιτυχία**.

- Θέλω **να μη** βρίζω, προσβάλλω, κατακρίνω χωρίς λόγο το συνάνθρωπό μου.
- Τα οράματά μου **να μην είναι όπλα καταστροφής, αλλά γέφυρες επικοινωνίας και πηγές χαράς**.
- **Δε θέλω να προσκυνώ το χρυσό μοσχάρι των Εβραίων**, ούτε να είμαι εγώ το χρυσό μοσχάρι στην **ανθρώπινη έρημο** των σύγχρονων χωριών και πόλεων.
- Καιρός να **χαλάσουμε** τις σχέσεις μας με το ρολόι και να **ερωτευθούμε** τη σχέση μας με την ψυχή μας.
- Να **εγκαταλείψουμε** τη σχέση μας με τις άχρηστες υποχρεώσεις μας και να **δώσουμε βάθρο** στις σχέσεις μας με τους δικούς μας.
- Να **παραμελήσουμε** τα ηλεκτρικο-ηλεκτρονικά κουμπιά που ροκανίζουν την ηρεμία μας και να **βρούμε τα κουμπιά της αγάπης**, της επικοινωνίας, της ανθρωπιάς μας.
- **Καλύτερα** απ' το να είμαι **Mercedes, να είμαι ένα μικρό van** γεμάτο φωνούλες, γέλια, ηρεμία και ελπίδα.
- Καλύτερα απ' το να είμαι **βίλλα** με δέκα φύλακες που κάνουν **διάρρηξη στις απλές στιγμές μου**, να είμαι **καλυβόσπιτο** γεμάτο γλυκειά ζεστασιά και ανθρώπινη παρουσία.
- **Δε θέλω έναν «κενοκρόταλο» αγώνα μέσα από ένα «προσωπείο»**.
- **Θέλω** -εγώ, εσύ, όλοι μας- **να έχω** τα ειλικρινή μάτια, τα αληθινά λόγια, τις ανθρώπινες εκφράσεις **ενός**

Προσώπου.

Ευαγγελία - Αγγελική Πεχλιβαλίδου

.....

Related Posts:

- Στιχουργική
- “Ἐστι μεν οὖν ἡ μνήμη οὔτε αἰσθησις οὔτε ὑπόληψις”
- Νίκος Καζαντζάκης: Μια παγκόσμια αγωνία για το μέλλον
- Ἀλκιμο Ἐλυτρο
- Υπέρτατη Θυσία

Προφητεία

Jul 19, 2010 12:57AM

«πρόρρησις των μελλόντων»

Σαν έννοια η λέξη «προφητεία» φανερώνει την ικανότητα αποκάλυψης ή και την αποκάλυψη την ίδια, γεγονότων του μέλλοντος.

Η προφητεία κατά συνέπεια αποτελεί ένα πολύ ενδιαφέρον θέμα για τη φιλοσοφία, αρχικά γιατί επιβάλλει αρκετές ερωτήσεις για τις ικανότητες του ανθρώπου, τις γνώσεις του, το χρόνο, τον τρόπο που ενεργεί. Αυτά όλα, όπως συμπεραίνουμε πιο κάτω, συντείνουν στην προσπάθεια του ανθρώπου να επηρεάσει το μέλλον.

Η προφητεία είναι ικανή να δημιουργήσει παράδοξες και αλληλοσυγκρουόμενες ιδέες και τοιουτοτρόπως να προκαλέσει το ενδιαφέρον των κλασικιστών. Παρ' όλο που στην πραγματικότητα υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ των δύο εννοιών (φιλοσοφίας και προφητείας), διότι η φιλοσοφία είναι αποτέλεσμα στοχασμού θνητών ενώ η προφητεία, δηλαδή ο λόγος του προφήτη, υπονοεί την επήρεια ανώτερης δύναμης. Κατ' επέκταση ενώ η φιλοσοφία είναι ανθρώπινη, η προφητεία, υποτιθέμενα, είναι θεϊκή άρα και η ενδεικτική ανικανότητα του ανθρώπου να τη δαμάσει.

Ο Κώστας Παπαϊωάννου[1] (1925–1981) συνταυτίζει τις έννοιες Προφητεία, Τραγωδία και Φιλοσοφία λέγοντας πως «ο άνθρωπος μπορεί να δει τον εαυτό του σαν πνευματικό ον εφόσον τον απασχολούν η Προφητεία, η Τραγωδία και η Φιλοσοφία... δια μέσω του λόγου του κυρίαρχου στις σχέσεις με τον εαυτό του και τον κόσμο».

Συνάμα προφητικά αποβαίνουν και τα λόγια του Θεοδόση Πελεγρίνη: «...Η καινούρια μέρα της φιλοσοφίας θα ξημερώσει, όταν θα εμφανιστούν στο στερέωμα του πολιτισμού πρόσωπα που δεν θα περιοριστούν σε μιαν ακόμα επανάσταση, ανάμεσα στις τόσες και τόσες σημειωθείσες ανατροπές, μέσα σε ένα δεδομένο σύστημα διανόησης. Η καινούρια μέρα της φιλοσοφίας θα ξημερώσει, όταν θα εμφανιστούν στο στερέωμα του πολιτισμού πρόσωπα τα οποία θα προσφέρουν στους ανθρώπους ιδέες ικανές να τους εμπνεύσουν μια νέα μορφή, μια καινούρια νοστοπρία σκέψης, διαφορετική από τον ορθολογικό και μαγικό τρόπο αντιμετώπισης των πραγμάτων, που ως τώρα ακολούθησαν οι φιλόσοφοι... Το ποιος θα είναι ο καινούριος αυτός τρόπος διανόησης θα ήταν μάταιο να προσπαθήσει κανείς να το προσδιορίσει από τώρα. Μια τέτοια εξαγγελία θα ήταν,

πράγματι, μαντεία, προφητεία.»[2]

Στην ιστοσελίδα φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Στάνφορντ ο Γάλλος συγγραφέας Jean Calés μιλάει για προφητείες εντός της Βίβλου, οι οποίες κατά τα φαινόμενα έχουν τις ρίζες τους από τον πολιτισμό και τις παραδόσεις των Εβραίων. Ούτε λίγο ούτε πολύ αριθμεί τους προφήτες πριν το Χριστό σε δύο (Αβραάμ και Μωϋσή) τουλάχιστον τέσσερις που άφησαν αξιόλογα συγγράμματα (Ησαΐας, Ιερεμίας, Ιεζεκιήλ, Δανιήλ) και άλλους δώδεκα με μικρότερη συγγραφική δραστηριότητα (Οσέ, Ιοέλ, Ἄμος, Αβδίας, Ιωνάς, Μιχέας, Ναχούμ, Αβακούκ, Σοφονίας, Αγγεύς, Ζαχαρίας και Μαλαχίας). Ο συγγραφέας (μετάφραση Sean Hyland) λέει συνοπτικά ότι οι προφήτες προσέθεταν συμβολικές πράξεις σύμφωνες με ανατολίτικα γούστα για να ελκύουν την προσοχή των ακροατών τους. Επίσης ο ίδιος συγγραφέας ισχυρίζεται ότι κατά γενικό κανόνα οι προφήτες της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης δίδαξαν θρησκεία και ήθος.

Η προσπάθεια όμως του ανθρώπινου γένους για την απόκτηση της ικανότητας του *προφητεύειν* ήταν παράλληλη με την επιδίωξη της ελεγχόμενης ελευθερίας για το μέλλον του, καθώς και της σιγουριάς που μετέδιδε αυτή η γνώση.

Υπάρχουν βέβαια και οι ισχυρισμοί ότι σ' αυτή του την προσπάθεια πρόρρησης ο άνθρωπος πέφτει στην παγίδα ότι εφόσον προβλέψει τι θα συμβεί αύριο και αν αυτό γίνει, άσχετα με την ικανότητά του να παρέμβει και ν' αλλάξει τη ροή των συμβάντων, περιορίζει την ελευθερία του. Δηλαδή εφόσον ή συμβεί ή δεν συμβεί αυτό που έχει ειπωθεί πως θα συμβεί, τότε εκείνοι που συμμετέχουν δεν είναι ελεύθεροι διότι, κατά ένα λόγο και αντιδραστικά, πιθανό να επέμβουν στη φυσιολογική ροή των πραγμάτων με κάποιες πιθανότητες να τη μεταβάλλουν.

Μπορεί η προφητεία να είναι αλάθητη;

«ἐἴη δ' ἂν καὶ ἐπιστήμη τις ἐλπιστική, καθάπερ τινές φασί τὴν μαντικήν» [3]

Στη φράση αυτή ο Αριστοτέλης με λίγα λόγια λέει πως η «ελπιστική επιστήμη» εξαρτάται από το αποτέλεσμα. Αν δηλαδή η προφητεία (η οποία γι' αυτόν είναι μια ελπίδα πρόρρησης του μέλλοντος και συνεπώς όχι γεγονός), γίνει πραγματικότητα τότε είναι σωστή και αληθινή. Αν όχι τότε είναι λανθασμένη. Είναι πρόδηλη, επομένως στη φράση του Αριστοτέλη, η αμφισβήτηση της ικανότητας του ανθρώπου, είτε αυτός είναι μάντης είτε όχι, να προβλέψει το μέλλον, εφόσον υπάρχουν φορές που δεν βγαίνει αληθινή η προφητεία.

Ο Πλάτων στο «Φαίδρο»[4], καθορίζει την προφητεία σαν «τὴν γε τῶν ἐμφρόνων, ζήτησιν τοῦ μέλλοντος διὰ τε ὀρνίθων ποιουμένων καὶ τῶν ἄλλων σημείων». Βέβαια εδώ μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι ο Πλάτων δεν μιλάει για προφητεία αλλά για μαντική. Υπάρχει όμως διαφορά μαντικής και προφητείας; Πού βρίσκεται αυτή η διαχωριστική γραμμή; Ίσως αυτό ν' αποτελεί έναυσμα για περισσότερη έρευνα.

Συνάμα ο Πλάτων στον γνήσιο διάλογό του «Ευθύφρων»[5], που γράφτηκε αμέσως μετά το θάνατο του Σωκράτη, αναφέρει ότι ο Ευθύφρων στο διάλογό του με το Σωκράτη ισχυρίζεται ότι έχει τη δυνατότητα να «προλέγει τα μέλλοντα» και ότι πολλοί του θεωρούν τρελλό γι' αυτές του τις προφητικές ικανότητες. Άρα συμπερένουμε εδώ πως και ο Πλάτων αμφισβητεί την πειστικότητα εκείνων που ισχυρίζονται ικανότητες *πρόρρησης των μελλόντων*.

Ο Όμηρος στην *Οδύσσεια*[6], αναφερόμενος στον Αλιθέρη, το γέροντα που κρινόταν ο πρώτος στη μαντική τέχνη και πιστός στον βασιλιά του, ο οποίος ερμηνεύοντας τα όρνεα (δυο αετούς), είπε στους μνηστήρες:

“κέκλυτε δὴ νῦν μεν, Ἰθάκησιοι, ἔτι κεν εἴπω·
μνηστήρσιν δὲ μάλιστα πιφασκόμενος τάδε εἴρω·
τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδετα· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
δὴν ἀπάνευθε φίλων ὦν ἔρσεται, ἀλλὰ που ἦδη

ἐγγὺς ἔων τοῖσδεσσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει
πάντεσσι· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
οἳ νεμόμεσθ’ Ἰθάκην εὐδείελον. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φραζώμεσθ’, ἦς κεν καταπαύσομεν· οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ
παυέσθων· καὶ γὰρ σφιν ἄφαρ τότε λωῖόν ἐστιν.

οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ’ ἐὺ εἰδώς·
καὶ γὰρ κείνῳ φημί τελευτηθῆναι ἅπαντα,
ἦς οἱ ἐμυθέομην, ἔτε Πηλεὶον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ δὲ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
φήν κακὰ πολλὰ παθόντ’, ὄλεσαντ’ ἄπο πάντας ἑταίρους,

ἄγνωστον πάντεσσι ἐεικοστῶ ἔνιαυτῷ
οἴκαδ’ ἐλεύσεσθαι· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελείται.”

Δηλαδή ότι θάνατος για τους μνηστήρες έπαιται με την επιστροφή του Οδυσσέα μετά από είκοσι χρόνια και μετά πολλά πάθη. Ενώ κατόπιν απαντάει ο Ευρύμαχος κοροϊδεύοντας τον Αλιθέρη και αποκαλώντας τον ψευτομάντη. Είναι σημαντικό εδώ το γεγονός ότι παρ’ όλο που του Αλιθέρη η μαντεία όπως γνωρίζουμε βγαίνει αληθινή, ο Ευρύμαχος έχει κάθε λόγο να διερωτάται αν πράγματι μελετώντας τις κινήσεις από τα όρνεα μπορεί κανείς να προφητεύει το μέλλον. Στο σημείο αυτό πρέπει να λάβουμε υπ’ όψιν και το γεγονός ότι τα λόγια αυτά είναι του Ομήρου, ο οποίος μάλλον γνώριζε την τελική έκβαση του έργου του.

Όλοι οι ορισμοί περί προφητείας ή μαντικής φαίνονται ατελείς, μεταξύ άλλων απλά γιατί η πρόβλεψη του μέλλοντος είναι κάτι που ο άνθρωπος ποτέ δεν κατόρθωσε να δαμάσει με σχετική πιθανότητα επιτυχίας.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να εξετάσουμε ξεχωριστά κάτι που πιστεύω μας ενδιαφέρει` αυτές τις έννοιες της προφητείας που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τη φιλοσοφία:

Ικανότητες του ανθρώπου

Γνωρίζουμε κατά γενικό κανόνα πως ο άνθρωπος δεν έχει τη δυνατότητα να προφητεύει το μέλλον. Δεν γνωρίζει τι θα συμβεί από τη μια στιγμή στην άλλη κι έτσι κατά κάποιον τρόπο είναι αιχμάλωτος των συγκυριών γύρω του, των πράξεων άλλων συναθρώπων του και της ρευστότητας και μεταβολής των φυσικών φαινομένων. Πάντα βέβαια ο άνθρωπος, σαν ον το οποίο προσπαθεί να ξεπεράσει τα όρια που του περιορίζουν τη δραστηριότητα είχε την ώθηση να βρει τρόπους να ξεπεράσει τους κανόνες που τον θέλουν να βρίσκεται ανίκανος μπρος σε μια τέτοια κατάσταση. Έτσι με διάφορους τρόπους προσπαθεί να προσπεράσει και αυτή του την αδυναμία, με το να λαβαίνει μέτρα ανατροπής μερικών συμβάντων του μέλλοντος που ο ίδιος θεωρεί πιθανά.

Σ’ αυτή την κατηγορία συγκαταλέγονται και οι κανονισμοί τους οποίους καλείται ν’ ακολουθήσει για να μην προσβάλλει την ισορροπία του περιβάλλοντος και συνάμα ν’ αποφύγει να προξενήσει δεινά στους συναθρώπους του. Εκείνα τα άτομα,

στην καταγραμμένη ιστορία, που στην πραγματικότητα θεώρησαν τον εαυτό τους ικανό να ξεπεράσουν αυτή την αδυναμία να προφητεύουν το μέλλον, κατά τα φαινόμενα, δεν το κατόρθωσαν με σχεδόν καμία ένδειξη επαναλαμβανόμενης επιτυχίας. Τουναντίον η επιτυχία τους πολλές φορές ήταν βασιμμένη σε συμπτώσεις ή ακόμη και σε διαφορούμενες έννοιες τις οποίες προέβαλλαν σαν επιχειρήματά τους. Όταν τελικά σε τέτοιες περιπτώσεις αποδείχτηκε η προφητεία των λαυθασμένη, κάποιοι ακόλουθοι μετέτρεπαν την ερμηνεία των ασαφών τους λόγων με σκοπό να τη μεταφέρουν κοντύτερα στα συμβάντα και στην πραγματικότητα.

Πέρα απ’ αυτό υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι χρησμοί έχουν χρησιμεύσει σαν μέσο παραποίησης του φιλοσοφικού συλλογισμού των αρχαίων Ελλήνων από άλλες θρησκείες, με σκοπό να υπονομεύσουν την εγκυρότητα της ελληνικής λογικής και σκέψης. Υπάρχει τουλάχιστον μια περίπτωση τέτοιας παραποίησης που έγινε με τον δήθεν χρησμό της Πυθίας προς τον Ιουλιανό (361 π.Χ.), και που καταγράφηκε από το χρονογράφο Γεώργιο Κεδρηνό τον 11ο αιώνα. Με λίγα λόγια ο δήθεν χρησμός προέβλεπε το τέλος του αρχαίου κόσμου. Εφόσον όμως η Πυθία και το Μαντείο δεν χρησιμοδοτούσε επί Ιουλιανού και κανείς άλλος δεν καταγράφει πριν τον Κεδρηνό τέτοιο χρησμό, συνεπάγεται ότι αυτό αποτελεί εφεύρεση του ανωτέρω χρονογράφου.

Γενικά όμως οι χρησμοί στην Αρχαία Ελλάδα παρόλο το διαφορούμενο χαρακτήρα τους πολλές φορές όχι μόνον δεν ήταν σωστοί, αλλά και προξένησαν τον όλεθρο στους αποδέκτες. Για παράδειγμα αναφέρω το γεγονός όταν οι Αθηναίοι προβληματιζόμενοι από την εισβολή των Περσών πήγαν και ζήτησαν το χρησμό του Μαντείου, όπως λέγει ο Ηρόδοτος,[7] όπου ο χρησμός φαίνεται διαφορούμενος και απελπιστικός για τους Αθηναίους μεν, αλλά που πάλι μπορούσαν να τον ερμηνεύσουν όπως θέλουν. Αυτό κυρίως γιατί προέβλεπε την καταστροφή κάποιου στη Σαλαμίνα δίχως να εξακριβώνει ποιου:

«...ὦ θεΐη Σαλαμῖς, ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν
ἦ που σκιδναμένης Δημήτερος ἠ συνιούσης».

Η επιρροή της επιστήμης

Είναι δυνατόν η γνώση να επηρεάζει την προφητεία; Μάλλον, θα λέγαμε, δυνατόν είναι με τη γνώση ν’ αντιλαμβανόμαστε λίγο καλύτερα τις πιθανότητες του μέλλοντος. Τι σχέση και σκοπό έχει η επιδίωξη του ανθρώπου να προφητεύει το μέλλον με τη μόρφωση; Ας δούμε μερικά από τα ερωτήματα που απασχολούν τους κλασικιστές.

Θεωρώντας πως όσο ο άνθρωπος με την πάροδο του χρόνου αποκτά περισσότερες γνώσεις και εμπειρίες, και χρησιμοποιώντας τον κανόνα αυτό σαν βάση για τα συμπεράσματα στα οποία θα επικεντρωθώ παρακάτω, δηλώνω τα εξής:

Έχουμε κάθε ένδειξη πως εφόσον αποκτά εμπειρίες ο άνθρωπος και αυτές τις εμπειρίες τις μεταδίδει με τρόπο που να παραμείνουν για πάντα στην αποθήκη πληροφοριών της ανθρωπότητας και συνεπώς έχουν την τύχη να εξεταστούν, να εκτιμηθούν και κατά πάσα πιθανότητα να εφαρμοστούν από μεταγενέστερους` έτσι και η ικανότητά του να προφητεύει το μέλλον γίνεται λιγότερο απίθανη μέσα από την αδυναμία του. Συνεπώς η επιστήμη χρησιμοποιώντας τις καταγραμμένες πληροφορίες μπορεί σε ένα βαθμό να προβλέψει καταστάσεις

του μέλλοντος. Όπως όμως και στη μετεωρολογία, η ανεπαρκής μελέτη όλων των παραμέτρων είναι δυνατόν να επιφέρει την αποτυχία της πρόβλεψης. Εξ' ου και η εκτίμηση του Αριστοτέλη που την θέλει να είναι ελπιστική.

Πέραν τούτου, όταν ισχυριζόμαστε ότι αδυνατούμε να προφητεύσουμε το μέλλον, παρ' όλο που αυτό είναι σωστό, στην πράξη λαβαίνουμε μέτρα για να καταστήσουμε περισσότερο πιθανή αυτό που ορίζουμε ως επιτυχία από αυτό που ορίζουμε ως αποτυχία. Όταν δηλαδή στην παλαιολιθική εποχή ο άνθρωπος κατάλαβε ότι υπέφερε από το κρύο το χειμώνα και βρήκε τη γούνα των ζώων να τον βοηθά στη διατήρηση της θερμοκρασίας του σώματος, έντυσε και τα παιδιά του για να μην έχουν παρόμοιες δυσάρεστες συνέπειες. Αυτό βέβαια δεν είναι προφητεία και μόνον στη γνώση μετά από εμπειρία μπορεί να αποδοθεί διότι με τη γνώση ότι υπάρχει πιθανότητα να παγώσει κανείς από το κρύο όταν δεν λάβει τα κατάλληλα μέτρα, αποφεύγεται η δυσάρεστη συνέπεια.

Συνοψίζοντας, λοιπόν, σκοπός της ανθρώπινης ώθησης προς την προφητεία είναι ν' αποφευχθούν δυσάρεστες επιπτώσεις αλλά συνάμα και να πολλαπλασιαστούν οι ευχάριστες.

Η επίδραση του χρόνου

Όπως είναι αντιληπτό ο άνθρωπος με την πάροδο του χρόνου γίνεται όλο και πιο έμπειρος και κατά συνέπεια πιο γνωστικός. Άρα ο χρόνος επιδρά έμμεσα στις αποφάσεις του. Αντίθετα, αν υπάρχει επιτυχία τότε υπό κανονικές συνθήκες ή θα συστήσουμε την ίδια τακτική στους γύρω μας ή θα το επαναλάβουμε με σκοπό να ωφεληθούμε ακόμη περισσότερο.

Όχι μόνον όμως θα μπορέσουμε να αποφύγουμε αποτυχίες και τοιουτοτρόπως να περιορίσουμε τις ατυχίες εφόσον ο χρόνος βελτίωσε τη γνώση μας αλλά θα μπορούμε να τις αποφύγουμε επίσης διότι ο χώρος ή τόπος στον οποίο εργαζόμαστε ή κινούμαστε θα γίνεται ασφαλέστερος με τα μέτρα που θα λάβουμε, τους κανονισμούς που θα θεσπίσουμε, τα εμπόδια που θ' αφαιρέσουμε.

Τελικά

Οι αρχαίοι Έλληνες χρησιμοποιούσαν την μαντική ως είδος προφητείας.

Βασισμένοι στην εκδοχή ότι το μαντείο μπορούσε να προβλέψει το μέλλον δεν έφτασε ποτέ στο σημείο ο λαός εκείνος ν' αμφισβητήσει επίσημα τους χρησμούς. Παρ' όλες τις μεμονωμένες περιπτώσεις όπου άτομα αμφισβήτησαν τη μαντική τέχνη δεν έφτασε ποτέ η κοινωνία στο σημείο να την αποβάλλει παντελώς. Κι αυτό το αποδίδω στο γιατί, καθώς είναι εμφανές, οι ιερείς είχαν μεγάλη ισχύ.

Η θρησκοληψία στην αρχαία Ελλάδα ήταν ένα πανίσχυρο κοινωνικό φαινόμενο και γινόταν πράξη μετά μεγάλης χρηματικής επιβάρυνσης για τον χρησμολήπτη. Οι ναοί των ήταν επιδεικτικά πλούσιοι. Η όλη κατάσταση ικανή να συγκριθεί με τη σύγχρονη πραγματικότητα των θρησκειών, προφητών, πιστών, χλιδής, ένδειξη ισχύος με τη διασπορά της δήθεν ικανότητάς τους να προβλέψουν το μέλλον και του εκφοβισμού των αδυνάτων.

Η προφητεία παρ' όλο που είναι εκτός ανθρώπινων ικανοτήτων, είναι όμως μια έννοια η οποία επηρεάζεται αρνητικά ή θετικά από τη γνώση, το χρόνο, τον τόπο, τον τρόπο και τα μέσα. Επίσης δεν γνωρίζουμε αν υπάρχει κάτι ή κάποιος

προικισμένος με την ικανότητα να προβλέψει το μέλλον παρ' όλες τις διαβεβαιώσεις περί του αντιθέτου από επίδοξους μάντιες. Είτε αυτοί επικαλούνται την επιρροή του Θεού σαν πηγή της τέχνης τους είτε όχι. Η φιλοσοφία όμως δεν μπορεί ποτέ να βασιστεί στη μαντεία.

Η ιστορία μας διδάσκει ότι η προφητική έχει χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν ως μέσο επίδειξης ισχύος, ή εξυπηρέτησης συμφερόντων δια μέσου της μετάδοσης ανεξέταστων ή διφορούμενων φαινομένων ή χρησμών. Αυτό που είναι εξίσου σπουδαίο είναι το γεγονός ότι ο άνθρωπος στην ανικανότητά του να προβλέψει το μέλλον χρησιμοποιεί την εφευρετικότητά του, τις συγκυρίες και τις εμπειρίες του, αναζητώντας κάποια απάντηση έτσι ώστε να νιώσει ο ίδιος ότι δύναται να κατασκευάζει ή να επηρεάζει το μέλλον στα μέτρα του. Όσο πιο ενημερωμένος είναι στο θέμα, με το οποίο καταπάνεται, τόσο πιο πειστικός γίνεται στη μετάδοση της προφητείας' αυτό όμως δεν είναι δυνατόν ν' αποδώσει στην προφητική την απαιτούμενη και αλάνθαστη εγκυρότητα που απαιτούν η φιλοσοφία και η επιστήμη.

Βιβλιογραφία/Πηγές:

Ομηρος, *Οδύσσεια*
Πλάτων, *Φαίδρος*
Πλάτων, *Ευθύφρων*
Αριστοτέλης, *Περί Μνήμης και Αναμνήσεως*, κ. Α' Ηρόδοτος, *Μούσαι*
Πελεγρίνης Θεοδόσης, *Οι πέντε εποχές της Φιλοσοφίας*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997
Παπαϊωάννου Κώστας, *Μάζα και Ιστορία*, Αθήνα 2000

Ιστοσελίδες

Πανεπιστήμιο Στάνφορντ, ηλ. διεύθυνση <http://newadvent.org/cathen/12477a.htm>
Μικρός Απόπλους, ηλ. διεύθυνση <http://www.mikrosapoplous.gr>

© 2010 Ιάκωβος Γαριβάδης

[1] Κ. Παπαϊωάννου, *Μάζα και Ιστορία*, σ.σ. 110-111.

[2] Θ. Πελεγρίνης, *Οι πέντε εποχές της φιλοσοφίας*, σ.σ. 110-118.

[3] Αριστοτέλη *Περί Μνήμης και Αναμνήσεως*, κεφ. Α', 449b4.

[4] Πλάτωνος *Φαίδρος*, 244c.

[5] ο.π. *Ευθύφρων*, 3c.

[6] Ομήρου *Οδύσσεια*, ραψ. β.

[7] Ηρόδοτου *Μούσαι*, 7, 141.

Copyright secured by Digiprove © 2010

.....

Related Posts:

- Ελληνισμός και Θάλασσα
- Η Επίσκεψη
- Αναζητώντας τον Πατέρα...
- Περί ουσιώδους γνώσης...
- 1. Το οδοιπορικό μιας ζωής

Αποχαιρετισμός στην Ποίηση

Jun 7, 2010 12:53AM

του Φαίδωνα Θεοφίλου*

Μιλάμε για το τέλος της ποιητικής ανάγνωσης **κι όχι παραδόξως, και για το τέλος της ποιητικής δημιουργίας.**

Η ποίηση δεν είχε ποτέ πολλούς αναγνώστες. Με τον καιρό όμως και φτάνοντας στις μέρες μας, κι από αυτούς τους λίγους δεν έμεινε σχεδόν κανένας. Το αναγνωστικό κοινό σήμερα δεν πάνει στα χέρια του κάποιο ποιητικό βιβλίο κι αν κατά τύχη πιάσει, δεν θα το ανοίξει. Αυτό όμως που προκαλεί κατάπληξη, είναι ότι την ίδια στιγμή που η ποίηση δεν επιλέγεται πια από το αναγνωστικό κοινό, εκδοτικά ανθεί, αφού τόσες ποιητικές συλλογές και ανθολογίες που εκδίδονται τώρα, (άσχετα με τον οικονομικό τρόπο έκδοσης) δεν κυκλοφόρησαν ποτέ στο παρελθόν. Πλην, χωρίς αποδέκτες – αναγνώστες που συνειδητά επιλέγουν να αγοράσουν ένα ποιητικό βιβλίο.

Τα βιβλία της ποίησης καταναλώνονται κυρίως μέσα στον κύκλο όχι των «χαμένων», μα των περιθωριοποιημένων πια ποιητών. Κάποιοι αποδίδουν στην σύγχρονη ποίηση μια εσωστρέφεια στην οποία τάχα μου πέρασε από την πρότερη εξωστρέφειά της και θεωρούν ότι αυτός είναι ένας λόγος που απομακρύνθηκε το αναγνωστικό κοινό από την ποίηση. Αυτό θα μας κάνει να διερωτηθούμε: Γιατί; διαβάζει το αναγνωστικό κοινό εξωστρεφή ποίηση;

Η σύγχρονη ζωή λειτουργεί με όρους μάρκετινγκ, δηλαδή με έρευνα της αγοράς και στόχευση την εμπορική επιτυχία. Που σημαίνει αν ένα θέμα (π.χ. ξεσαλώματα στη Μύκονο) «πιάσει» στην αγορά, οι εκδότες πιέζουν για παρόμοια θέματα ώστε να συνεχίσουν την υψηλή εμπορική επιτυχία, όπως θα γινόταν με μια επιχείρηση που πέτυχε σε μια πόλη και ανοίγουν κι άλλες παρόμοιες.

Φυσικά η ποιότητα αυτής της ανάγνωσης, δεν έχει καμιά σχέση με το είδος της ανάγνωσης που προϋποθέτει η ποίηση και η απαιτητική πεζογραφία.

Ο «εν εγρηγόρσει» συγγραφέας και φιλόσοφος Τζωρτζ Στάινερ γράφει γι' αυτό το θέμα, ότι η περιθωριοποίηση του σύγχρονου ποιητή, οφείλεται στο ότι καλείται να λειτουργήσει σε περιβάλλον διαβρωμένου λόγου. Που σημαίνει ότι σε μια κοινωνία σαν τη δική μας, που βασίζεται μόνο στη γρήγορη, θρυμματισμένη και αποσπασματική διασπορά της πληροφορίας, πόσοι έχουν τη δυνατότητα να παραδοθούν στον αργό χρόνο της ποίησης;

Όσο λοιπόν δεν αλλάζει ο ασθματικός και αποσπασματικός τρόπος ζωής, η ποίηση θα παραμένει **επουσιώδες είδος, σε επάρκεια**. Το ολιγόστιχο ποίημα που ακολουθεί, υποδηλώνει κατά κάποιο τρόπο τη θέση του ποιητή στη σύγχρονη κοινωνία:

ΣΥΝΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΙΠΟΤΑ ΚΑΙ ΦΩΝΕΣ

**Καταδικάστηκε σε θάνατο
όταν,
οι γιατροί που ασχολήθηκαν μαζί του
διαπίστωσαν,
πως τα καρδιογραφήματά του**

**δεν ήταν, παρά στίχοι
που δεν μπόρεσαν να διαβάσουν...**

(Από το βιβλίο του Φ.Θ.- Επίμονο Θεώρημα- Εκδ. Θουκυδίδης)

Μιλάμε πάντα για την ανύπαρκτη πια σχέση αναγνωστών και ποιητικού βιβλίου όταν λέμε «Αποχαιρετισμός στην Ποίηση», αφού η ίδια η ποίηση, η και βασίλισσα των τεχνών αποκαλούμενη, ενυπάρχει ως στοιχείο στα έργα των άλλων ειδών τέχνης αλλά και ως ακριβό στοιχείο στη ζωή των ανθρώπων που επιλέγουν κάποιες φορές να ζουν ποιητικά, υπερβαίνοντας την καθημερινότητά τους, είτε με τις σκέψεις τους είτε με τη διάθεσή τους είτε με τις πράξεις τους.

Θα μπορούσαμε να αναζητήσουμε κι άλλες αιτίες που να εξηγούν γιατί το αναγνωστικό κοινό, έθεσε εκτός των λογοτεχνικών του ενδιαφερόντων την ποίηση. Προσωπικά νομίζω ότι αρκεί να αναφέρουμε μια μονάχα αιτία που εμπεριέχει όλες τις άλλες που θα μπορούσαμε να αναζητήσουμε:

Απλά η εποχή και η κοινωνία μας , δεν χρειάζονται την ποίηση. Όταν στο μέλλον αλλάξουν: Ο τρόπος ζωής και οι δομές της κοινωνίας, τότε μπορεί η ποίηση ν' αποκτήσει και πάλι αναγνώστες.

Παρ' όλα αυτά, είναι θετικό ότι υπάρχουν και συνεχίζουν να δημιουργούν στην Ελλάδα **σημαντικοί ποιητές, για να θυμίζουν ίσως στους Έλληνες, ότι η ελληνική γλώσσα παραμένει ανθισμένη, αειθαλής και διαρκώς ανανεούμενη και πως η ελληνική κοινωνία εκτός από το καλό, αξίζει και το καλύτερο**. Κι αν κάποιοι διερωτώνται πως γίνεται, οι ποιητές να συνεχίζουν να δημιουργούν ενώ δεν έχουν που ν' απευθυνθούν, η απάντηση είναι μία: **Οι απελπισμένοι έρωτες, είναι και πιο δυνατοί...**

*Ο Φ.Θ. είναι ποιητής και πεζογράφος

Copyright secured by Digiprove © 2010

.....

Related Posts:

- Στιχουργική
- Ψηφοφορία Λογοτεχνικού Διαγωνισμού
- “Έστι μεν ουν η μνήμη ούτε αίσθησις ούτε υπόληψις”
- Ελελέυ, Ελελέυ!
- Από την Έρμα Βασιλείου

Η Αποστολή του Ανθρώπου;

Jun 4, 2010 11:21PM

Όπως όλα τα μέρη ενός συνόλου, έχουν ρόλο κι αρμοδιότητα, έτσι και ο άνθρωπος σαν μέρος του όλου που (αναμφισβήτητα) είναι.

Είναι φορές, που οι υποψίες μου προσεγγίζουν τα όρια της πεποίθησης, ότι ο άνθρωπος υπάρχει και δρα στη νοητική πτυχή του συνόλου που υπάγεται, όπως ακριβώς ένα εγκεφαλικό κύτταρο στο δικό μας κόσμο.

Προορισμός του, η συλλογή και αξιοποίηση πληροφοριών στην υπηρεσία της δημιουργίας και των φυσικών νόμων και σαν έτσι θ' αξιολογηθεί και θα αφομοιωθεί η θα απορριφθεί από τη κυρίαρχη λογική της παντοδύναμης φύσης. Ακριβώς με την ίδια διαδικασία που το μυαλό μας αφομοιώνει το λογικό κι αποβάλλει το παράλογο κι ο οργανισμός μας κρατάει τα φυσικά και ωφέλιμα κι αποβάλλει τα παρά φύση σκουπίδια που τον προμηθεύουμε καθημερινά.

Η συνέχεια, η μη, του ανθρώπου ως ιδέα, ή πνεύμα (Μετά το βιολογικό του θάνατο)
θα κριθεί από το συμβατό, ή όχι, της σκέψης που παρήγαγε εν ζωή, με την ροή και την εξέλιξη της φύσης της δημιουργίας.

Η ζωή, ίσως, να είναι η μοναδική ευκαιρία που δίνεται στον άνθρωπο να κερδίσει με τη σημαντικότητα της σκέψης του, τη θέση του πολίτη της δημιουργίας.
Όχι φυσικά με την αποβλάκωση και τη δουλοπρέπεια αλλά με τους άθλους της ελεύθερης σκέψης.

Σκέψης, που θα ερμηνεύει και θα εναρμονίζεται σωστά με τους φυσικούς νόμους. Που θα είναι ακούραστος καλλιεργητής των αξιών και του πνεύματος της δημιουργίας και μύστης της χρήσης της πανσοφίας του μέτρου.

Και πάνω απ' όλα, ικανός πληροφοριοδότης στην υπηρεσία της αυτογνωσίας της δημιουργίας κι εργατής κι αρχιτέκτονας στην υπηρεσία της αυτοβελτίωσης αυτής.

© Michael Pais

<http://alasinoblogspot.com/>

Copyright secured by Digiprove © 2010

.....

Related Posts:

- Κύπρος 1974
- ΚΥΠΡΟΣ 1974
- Κύπρος 1974 Επέτειος Τουρκικής Εισβολής
- Θεοί και Πραγματικότητα
- Το πρόσωπό της...